

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/114/2015
Identifikačné číslo spisu:	6905213869
Dátum vydania rozhodnutia:	09.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6905213869.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOST', s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej: A. D., nar. XX. L. XXXX, bytom D., o vymoženie 298,74 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3Er/35/2005, o odvolaní a dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. novembra 2012, č. k. 16CoE/292/2012-60 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolacie konanie z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
- IV. Povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnici č. N 2479/2005, NZ 24045/2005 spísanej dňa 28. mája 2005 notárom JUDr. F. A. so sídlom v Z..

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo dňa 20. marca 2012, č. k. 3Er/35/2005-38 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu, že neboli splnené podmienky vykonateľnosti exekučného titulu. Súd zistil, že oprávnený a povinná uzavreli dňa 19. novembra 2004 Zmluvu o úvere č. 6410038, ktorej súčasťou bolo aj splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila advokáta Mgr. J. D. na spísanie notárskej zápisnice, ako exekučného titulu, aby v jej mene uznal jej dlh z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre exekúciu. Súd zistil, že zmluvné zastúpenie vzniklo súčasne s uzavretím zmluvy o úvere v čase, keď žiadny dlh neexistoval. Súd ďalej poukázal na rozpor záujmov povinného a splnomocneného zástupcu. Pri uzatváraní zmluvy o úvere povinný nemal možnosť voľby výberu zástupcu, pretože v zmluve bola použitá predtlač, ktorá už obsahovala meno splnomocnenca Mgr. J. D.. Týmto bola spochybnená slobodná voľba povinnej pri voľbe svojho splnomocnenca. Ďalej uviedol, že takáto dohoda je v zmysle §

39 Občianskeho zákonníka neplatná, t. j. ak v čase uzavretia zmluvy o úvere a o splnomocnení Mgr. J. D. neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška (§ 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v tomto čase nemohla povinná realizovať svoje právo dlh uznať a taktiež nemohla splnomocniť Mgr. J. D. na takéto právo. Súd dospel k záveru, že uznanie dlhu, ako aj súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony, ktoré splnomocnený zástupca povinného urobil v rozpore s jeho záujmami. Z uvedených dôvodov notársku zápisnicu nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil a návrh na prerušenie konania zamietol.

K návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) uviedol, že v danom prípade nie je dôvod riešiť otázku nastolenú oprávneným v rámci prejudiciálneho konania. Súdny rozhodli na odlišnom právnom základe, než aký formuloval oprávnený v navrhovaných prejudiciálnych otázkach a oba súdy rozhodli výlučne podľa vnútroštátneho práva Slovenskej republiky, preto návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol.

Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia súdu prvého stupňa a konštatoval správnosť jeho dôvodov. Uviedol, že relevantnou skutočnosťou je, že splnomocnenie, ktoré povinná udelila v zmluve o úvere Mgr. J. D. nie je platným úkonom, pretože dlžník nemohol zasiahnuť do navrhovaného obsahu zmluvy a vzhľadom na jej predtlačенú formu nemohol ovplyvniť ani výber zástupcu.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že notárska zápisnica nie je exekučným titulom, pretože nemá zákonom stanovené náležitosti exekučného titulu, pretože bola spísaná na základe vyhlásenia povinnej v zastúpení zástupcom, ktorý nemal riadne udelené splnomocnenie, pretože splnomocnenie vyplývajúce z úverovej zmluvy nie je platné. Z uvedeného dôvodu je názor vyslovený súdom prvého stupňa, ktorý exekúciu zastavil, správny.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie podaním zo dňa 27. septembra 2013, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil.

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť exekučného titulu - notárskej zápisnice. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci - o materiálnych a formálnych podmienkach vykonateľnosti exekučného titulu sa rozhodovalo v čase, keď už o nich bolo právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, a že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v tom, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci pojednávanie, aj keď tak v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie.

Oprávnený navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval v podanom dovolaní do dvoch bodov.

Oprávnený podal proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, ktorým žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. apríla 2013 sp. zn. 3OboE/1/2013, ako aj z 18. júna 2013 sp. zn. 3OboE/25/2013, z 10. marca 2014 sp. zn. 3OboE/74/2013, sp. zn. 3OboE/76/2014, z 19. novembra 2014 sp. zn. 3OboE/202/2014) s tým, že: a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 17. marca 2014 sp. zn. 3Oboer/108/2013, z 29. apríla 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 15. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/208/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013, z 21. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/234/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávannej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. apríla 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013 a zo 17. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/165/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. J. D. udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod so zreteľom, na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť),
6. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
7. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne, aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,

8. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 7. mája 2014).

Tieto právne závery (viď bod 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ Exekučného poriadku. Dovolateľ namietal, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľa však nie je dôvodné. Z uvedeného je zrejmé, že súdu prvého stupňa v danom prípade zo zákona nevyplývala povinnosť nariadiť pojednávanie, nakoľko uvedený zákon nadobudol účinnosť až 09. augusta 2012, preto súd prvého stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo v danom prípade na úvahe odvolacieho súdu.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V. Oprávnený z procesného hľadiska zavinil, že sa konanie o jeho odvolaní muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jeho dovolaní vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.